

Фота Сяргея Нікановіча.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

— Дзякуючы Нацыянальнаму банку, мы ўжо маем узоры новых беларускіх грошай, — пачынае гутарку **Аляксандр МАЖЭЙКА**, намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення крыміналістычных экспертыз цэнтральнага апарату Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз (на фота). — Мы прайшлі спецыяльныя курсы падрыхтоўкі, і ўсе нашы супрацоўнікі гатовы да правядзення неабходных экспертыз на высокім узроўні. Усё ж такі, каб вывучыць банкноты, іх трэба патрымаць у руках, даследаваць элементы абароны.

— **Як вы ацэніце абароненасць нашых будучых грошай?**

— Лічу, што яны вельмі добра абаронены. Некаторыя элементы, пра якія далей пойдзе гаворка, не ўжываюцца шырока ў іншых краінах. Па дызайне купюры таксама даволі прыгожыя. Думаю, людзям яны спадабаюцца, а зрабіць даволі якасныя падробкі зламыснікам будзе вельмі складана.

— **Ці прагназуеце ўсплёск махлярства адразу пасля дэнамінацыі?**

— На першым этапе падобнае можа быць. Асабліва трэба засцерагчы пажылых людзей, да якіх могуць прыходзіць зламыснікі і прапаноўваць абмяняць грошы. Нацыянальны банк ужо паведамляў, што датэрміновага абмену грошай не будзе, а новыя паступяць у абарачэнне толькі з 1 ліпеня 2016 г. Трэба засцерагчы і дзяцей, каб тыя не пачалі свавольчы і рабіць каларовыя копіі грошай. Усё ж такі гэта таксама крымінальны ўчынак, за які людзі нясуць адказнасць.

— **Як можна будзе самастойна правесці сапраўднасць банкнотаў?**

— Найперш, каб пазбегнуць ашуканства, трэба ведаць знешні выгляд новых грошай. Гэта асноўнае, — кажа Аляксандр Мажэйка.

— Вось жывы прыклад, — дадае і паказвае экзатычную банкноту **Сяргей ГВІШЧ**, начальнік аддзела ўліку паліграфічнай вытворчасці галоўнага ўпраўлення крыміналістычных экспертыз цэнтральнага апарату Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз. — Гэта тысяча сурынамскіх гульдэнаў. Купюра сапраўдная, змяшчае элементы абароны: вадзяныя знакі, мікратэкст... Але на ёй надрукавалі надпісы і спрабавалі выдаць за тысячу еўра, хоць такая банкнота проста не існуе ў прыродзе. 500 еўра — максімальны намінал.

— У новых беларускіх грошай 7 наміналаў, выявы якіх можна ўбачыць у інтэрнэце, на плакатах, у газетах. На кожным з іх змешчаны малюнкi, прысвечаныя кожнай вобласці і Мінску. На пяцідзясятцы, напрыклад, размешчаны малюнак Мірскага замка, на пяцёрцы — Камянецкая вежа, на пяцісотцы — Нацыянальная бібліятэка. Навобмацак грошы мусяць быць хрумсткімі, шурпатымі. Іх пастаянна камячаць, складваюць напалам, але яны павінны доўгі час не губляць свой знешні выгляд і не мець пашкоджанняў, надрываў. Неабходную эластычнасць, трываласць надаюць баваўняныя валокны, якія ўваходзяць у склад банкнотаў. Папярковыя грошы павінны прасвечвацца, а таксама мець шэраг элементаў абароны:

ГРАШОВАЯ БЯСПЕКА НА ПАЛЬЦАХ

ВАДЗЯНЫЯ ЗНАКІ

Адным з відаў абароненасці новых банкнот з'яўляюцца вадомыя і раней вадзяныя знакі, якія можна ўбачыць толькі на прасвеце. Яны ўнікальны для кожнай банкноты. Паўтараюць той малюнак, які можна ўбачыць.

СУМЯШЧАЛЬНЫЯ ВЫЯВЫ

З аднаго боку мы бачым рэльефную лінію. Тое самае і з адваротнага боку. Так працуе і абаронная нітка, яшчэ адзін з элементаў абароны грошай.

КРЫЖЫК, ПРАМАВУГОЛЬНІК, КВАДРАТ — ВЫЯВЫ ДЛЯ НЕВІДУШЧЫХ

На кожнай купюры знаходзяцца графічныя элементы, што адчуваюцца навобмацак. Зроблены яны для таго, каб невідушчыя людзі маглі адрозніць наміналы купюр. На кожным грашовым білеце надрукавана свая фігура. На купюры ў пяць рублёў у ніжнім левым куце змешчаны прамавугольнік, на дзясятцы — кола, на банкнотце ў 20 рублёў — квадрат, на пяцісотцы — крыжык... Яны лёгка адчуваюцца пальцамі. Чалавек можа адчуць і зразумець, што гэтая купюра менавіта такога наміналу, а не іншага.

МАНЕТЫ

Яны ядрэннай якасці. Выкананы ў розных колерах: 1, 2, 5 капеек — меднага колеру, 10, 20, 50 капеек — жоўтыя, 1 рубель — белы, а 2 рублі — сплаў жоўтага і белага колераў. Чым вышэй намінал, тым лепей сістэма абароны. На гурце (тарцовай частцы) двухрублёвай манеты дробна выкананы надпіс «Беларусь». Усе манеты, калі падаюць, павінны гучна звінець, а не выдаваць глухі гук.

У нас найчасцей падрабляюць долары ЗША, еўра, расійскія і беларускія рублі.

«Калі чалавек сумняваецца ў сапраўднасці грошай, ён можа звярнуцца ў наш камітэт. Мы праводзім экспертызы для фізічных і юрыдычных асоб. Нашы супрацоўнікі акажуць неабходную дапамогу, каб чалавек на першым этапе не патрапіў у непрыемную сітуацыю».

ЭФЕКТ MASK

На купюрах наміналам ад 50 рублёў знаходзіцца MASK, дадатковы элемент абароны, які складаецца з дзвюх выяў. Яны выкананы рознымі спосабамі друку, але аднолькавымі фарбамі. На прасвеце можна прачытаць намінал купюры.

АБАРОННЫЯ ВАЛОКНЫ

Гэта яшчэ адзін від абароны банкнот. Яны бачны простым вокам. Але калі купюры прынесці ў банк, наяўнасць валокнаў можна лёгка правесці праз ультрафіялет.

Тарас ШЧЫРЫ. taras@zviazda.by

«ГОРЯЧЕЕ» предложение

5, 13, 28 мая

на непродовольственные товары с розничной ценой свыше 10 000 рублей

УНИВЕРМАГ БЕЛАРУСЬ

СКИДКА - 20%

ЖИЛУНОВИЧА, 4
ПАРТИЗАНСКАЯ

режим работы:
9.00—22.00

СЕЛИЦКОГО, 105

режим работы:
10.00—20.00

С условиями акции можно ознакомиться на сайте: www.univermagbelarus.by и по телефонам: (017) 295 11 11, 295 11 12

Универмаг «Беларусь» — всегда отличный выбор!